

RAPORT Z WIZYTACJI

(powtórna ocena instytucjonalna)

na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej Politechniki Krakowskiej

dokonanej w dniu 24-04-2015

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. inż. Marian Chudy, członek PKA

członkowie:

- mgr Wojciech Wrona – ekspert PKA

Część I:

1. Zarzuty wymienione w Uchwale Nr 736/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 listopada 2013 r. (po wizytacji instytucjonalnej)

Warunkową ocenę jakości kształcenia, o której mowa w § 1, uzasadniają następujące zastrzeżenia:

- Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej Politechniki Krakowskiej w Krakowie nie posiada dokumentów konstytuujących strategię Wydziału, jakie powinny być podstawą jego działania.
Dokumenty uczelniane: Strategia Uczelni powinny być przyjęte przez Senat Uczelni w formie dokumentów. Na podstawie tych dokumentów powinny zostać opracowane i przyjęte przez Radę Wydziału spójne dokumenty, konstytuujące Misję i Strategię Wydziału.
- Zarządzanie jakością kształcenia na Wydziale nie jest przejrzyste i zrozumiałe dla środowiska studenckiego. Proces włączania studentów w decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia nie ma charakteru ciągłego i nie jest wystarczający, z punktu widzenia oceny studenckiej.
- Procedury dotyczące zapewnienia jakości na WIEiK nie mają charakteru kompleksowego i nie uwzględniają w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia środowiska studenckiego ani interesariuszy zewnętrznych.
- Wydział dokonuje częściowej oceny skuteczności prowadzonej polityki oraz efektywności systemu zapewnienia jakości. Wyniki kontroli nie zawsze są wykorzystywane w budowaniu systemu zarządzania jakością kształcenia. Poprawy wymaga system gromadzenia informacji i zarządzania nią na poziomie wydziału oraz w relacji do otoczenia zewnętrznego.

2. Zarzuty wymienione w Uchwale Nr 4/6/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 lutego 2014 r. (po rozpatrzeniu odwołania, tzn. po ponownym rozpatrzeniu sprawy)

(należy wymienić wszystkie zastrzeżenia i zarzuty stanowiące podstawę ustalenia oceny wydanej wskazaną Uchwałą, oraz podać ich uzasadnienie)

Podstawą warunkowej oceny działalności Wydziału były zarzuty dotyczące braku dokumentów konstytuujących strategię działania i rozwoju Wydziału Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej oraz skuteczności stosowanego w jednostce wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na podstawie przedstawionych wyjaśnień przez Uczelnię zarzut w zakresie dokumentacji konstytuującej strategię działania i rozwoju jednostki zostaje wycofany. Uczelnia odniosła się także do pozostałych zarzutów sformułowanych w przytoczonej wyżej Uchwale dotyczących WSZJK:

1. Zarządzanie jakością kształcenia na Wydziale nie jest przejrzyste i zrozumiałe dla środowiska studenckiego. Włączanie studentów do procesu podejmowania decyzji w zakresie zapewnienia jakości kształcenia nie ma charakteru ciągłego i z punktu widzenia studentów jest niewystarczające.

W odpowiedzi Uczelnia przedstawiła spostrzeżenia, które mogą być przyczyną zarzutu, jak: mała aktywność studentów, absencja studentów w posiedzeniach ciał kolegialnych, brak postulatów ze strony studentów większego włączania ich w działanie WSZJK. Uczelnia nie przedstawiła natomiast, jak ten problem rozwiązać np. jakie wypracowała procedury pozwalające zapewnić przejrzystość i ciągłość w procesie podejmowania decyzji.

2. Procedury dotyczące zapewnienia jakości na Wydziale nie mają charakteru kompleksowego oraz nie uwzględniają w funkcjonowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia środowiska studenckiego i interesariuszy zewnętrznych.

W odpowiedzi Uczelnia wyjaśniła, iż studenci są włączani w działanie WSZJK. Wśród celów i zadań WSZJK jest wymieniona współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. Procedury WSZJK powinny uwzględniać interesariuszy zewnętrznych w działaniu na rzecz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a nie mieć na celu współpracę z interesariuszami zewnętrznymi.

3. Wydział dokonuje cząstkowej oceny skuteczności prowadzonej polityki oraz efektywności systemu zapewniania jakości, której wyniki nie zawsze są wykorzystywane w budowaniu systemu zarządzania jakością kształcenia. Poprawy wymaga system gromadzenia informacji i zarządzania nią na poziomie Wydziału oraz relacje z otoczeniem zewnętrznym.

W odpowiedzi Uczelnia wyjaśniła, iż jest na etapie dostosowania polityki oraz wewnętrznych procedur WSZJK i potrzebny jest jej okres przejściowy na wypracowanie skutecznych metod postępowania. Uczelnia nie przedstawiła jak

zamierza poprawić system gromadzenia informacji i zarządzania nią na poziomie Wydziału oraz relacji z otoczeniem zewnętrznym.

Część II : Ocena efektów działań naprawczych odnoszących się do poszczególnych zastrzeżeń i zarzutów wymienionych w części I pkt.2 – należy przedstawić podjęte przez jednostkę działania naprawcze oraz ocenić ich skuteczność

Ad.1. W przesłanym do PKA dokumencie „Raport na temat działań naprawczych w podjętych w Uczelni po otrzymaniu warunkowej oceny instytucjonalnej” z dnia 19-03-2015 r., dokumentacji przedstawionej w trakcie wizytacji w dniu 24-04-2015 r. oraz rozmów z osobami odpowiedzialnymi za WSZJK w Wydziale w trakcie tej wizytacji wynika, że zakres działań naprawczych jest dość głęboki. Działalność połączonych w dniu 6-02-2013 r. komisji: Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Komisji ds. Dydaktyki Rady Wydziału uległa znacznemu uaktywnieniu. Znacznie uaktywniła się działalność przedstawicieli studentów oraz samorządu studentów. W fazie końcowej jest budowanie własnego wydziałowego systemu, który bazuje na dwóch podstawach: uczelnianym Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości kształcenia oraz opracowanych dla studiów zamawianych na kierunkach „energetyka” i „informatyka” regulaminów oraz działań ewaluacyjnych. Te dwa źródła pozwoliły na skompletowanie i wdrożenie 7 procedur oraz opracowanie i włączenie do wdrożenia dalszych 5 procedur (zarządzenie Rektora Nr 12 z dnia 26-02-2015) w ramach WSZJK.

W celu usunięcia usterek zdefiniowanych w punkcie nr 1 Uchwały Nr 4/6/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 lutego 2014 r. realizuje się następujące systematyczne działania:

1. przedstawianie i analizowanie wydziałowego WSZJK w ramach przedmiotu ”Metodyka studiowania”,
2. zachęcanie przedstawicieli studentów z Wydziałowej Rady Samorządu Studentów do prac w połączonej Komisji ds. Dydaktyki i Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia; w skład tej połączonej komisji wchodzi 4 studentów,
3. powołanie i uaktywnienie zespołu składającego się z prodziekanów i starostów grup studenckich dla analizowania spraw związanych z jakością kształcenia,
4. organizowanie spotkań nauczycieli akademickich w ramach jednostek organizacyjnych Wydziału dla omawiania wprowadzanych procedur WSZJK i roli nauczycieli w realizacji tych procedur,
5. zobowiązanie wszystkich nauczycieli akademickich do pełnego przedstawienia sylabusów realizowanych przedmiotów, w tym treści przedmiotu, założonych efektów kształcenia i ich związku z efektami kierunkowymi, metod weryfikacji osiągnięcia tych efektów.

Ważną rolę w uaktywnianiu studentów w ramach funkcjonowania WSZJK jest ankietyzacja oraz system hospitacji. W okresie po cenie instytucjonalnej zdecydowanie wrosło uczestnictwo studentów w procesie ankietyzacji. Wyniki ankietyzacji są przekazywane studentom w formie opracowań statystycznych. Wyniki ankietyzacji mają wpływ na wybór najlepszych dydaktyków. Zespół oceniający zasugerował aby we właściwej dla środowiska Wydziału formie przedstawić ewentualne wyniki krytycznych ocen. Dałoby to sygnał społeczności studentów, że trudne problemy są również analizowane przez Władze Wydziału.

Niezależnie od „oficjalnej” ankietyzacji Samorząd Studentów organizuje własną ankietę oceniającą nauczycieli akademickich.

Wyniki hospitacji pozostają w dyspozycji przełożonych i nie są upowszechniane.

Obecny na spotkaniu przedstawiciel studentów poinformował zespół oceniający o sposobach przekazywania społeczności studentów wyników oraz zakresu działań organów Wydziału i aktywności przedstawicieli studentów w zakresie spraw dotyczących jakości kształcenia. Są to między innymi spotkania ze starostami oraz maile grupowe.

Ad.2,3. Sformułowane w Uchwale Prezydium PKA Nr 4/6/2014 z dnia 20 lutego 2014 r. zastrzeżenia dotyczące kompleksowości wewnętrznego systemu zapewniania jakości na Wydziale Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej Politechniki Krakowskiej, funkcjonowania polityki informacyjnej i ewaluacji skuteczności systemu oraz udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesach związanych z zapewnianiem jakości zostały przez Władze Wydziału uwzględnione, a rezultaty działań korygujących są dobrze udokumentowane.

W warstwie formalnej, w znacznej mierze wyznaczającej ocenę kompleksowości systemu, należy wymienić rozszerzenie katalogu obowiązujących procedur (bądź znowelizowanie ich treści) o dokumenty regulujące obszar oceny nauczycieli akademickich w zakresie dydaktyki, oceny nauczycieli na podstawie hospitacji, kontroli organizacji i przebiegu studenckich praktyk zawodowych, nadzór nad jakością prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych, kontroli infrastruktury badawczej i dydaktycznej, kontroli programów kształcenia, oceny pracy dziekanatu oraz procedurę regulującą zasady uruchamiania nowego kierunku studiów. Przywołanym powyżej dokumentom towarzyszą działania praktyczne, które można przypisać odpowiednim zaleceniom sformułowanym w raporcie zespołu oceniającego i uchwale Prezydium PKA z dnia 20 lutego 2014 r.

Przede wszystkim, na podstawie dyskusji z przedstawicielem samorządu studenckiego, ustalono, że aktywność przedstawicieli tej części społeczności akademickiej uległa znaczącej poprawie. Jest to zasługa nie tylko działań podejmowanych przez Władze Wydziału i Wydziałową Komisję ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia (obejmujących m. in. organizację spotkań informacyjnych na temat funkcjonowania systemu zapewniania jakości), ale także – w ogromnej mierze - inwencji samego Samorządu, np. prowadzonego równolegle do ankietyzacji ogólnouczelnianej plebiscytu mającego wyłonić 5 najlepszych wykładowców. Co istotne, plebiscyt uwzględnia (w pewnym stopniu) wyniki ankiety ogólnouczelnianej i ma charakter komplementarny.

Wśród działań ukierunkowanych na zwiększenie aktywności środowiska studenckiego należy także wymienić publikowanie w mediach społecznościowych cząstkowych wyników obrazujących frekwencję studentów danej jednostki w ankietyzacji. Tego typu informacje, pozyskane - co ważne - drogą oficjalną za zgodą władz Politechniki Krakowskiej, spowodowały swoistą rywalizację jednostek uczelnianych i przyczyniły się – jak należy sądzić – do znacznego zwiększenia zwrotności ankiet.

Należy ponadto podkreślić, że zmieniony został model procesu ankietyzacji stosowany w Politechnice Krakowskiej. Odstąpiono od zasady aktywowania przez nauczycieli akademickich kont studentów, którzy byli uprawnieni do udziału w ankiecie (tj. spełnili określone warunki, np. obecności na zajęciach) na rzecz w pełni powszechnego i zapewniającego anonimowość badania, którego wyniki w większym stopniu uwzględniane są w ocenie okresowej nauczycieli akademickich (stanowią modyfikator tej oceny). Aby ograniczyć wpływ kwestionariuszy wypełnianych przez osoby, które nie uczestniczyły w zajęciach (bądź uczestniczyły w niewielkiej ich liczbie) wprowadzono dodatkowe pole zawierające taką informację (uzupełniane przez samego zainteresowanego).

W ciągu dwunastu miesięcy poprzedzających powtórny wizytację zespołu oceniającego PKA podjęto także starania zmierzające do rozpropagowania informacji o mechanizmach i skutkach funkcjonowania systemu zapewniania jakości. Obejmują one przywołane wyżej spotkania informacyjne, ale także powołanie złożonych z prodziekanów i starostów poszczególnych lat studiów zespołów mających ułatwić przekazywanie informacji od studentów do Władz Wydziału. Wprowadzono ponadto przedmiot „metodyka studiowania”, w ramach którego prezentowane są m.in. informacje na temat systemu zapewniania jakości. W dalszym ciągu natomiast nie są udostępniane publicznie nawet ogólne wyniki ankiet; prezentacja ma tylko formę statystyczną. Należy równocześnie zauważyć, że dokumenty regulujące funkcjonowanie systemu zapewniania jakości w Uczelni są dostępne publicznie, choć niewyeksponowane, a zatem dość trudne do znalezienia. Jest to co prawda konsekwencją regulacji przyjętych na poziomie Uczelni, a zatem pozostających poza kompetencjami Władz Wydziału, ale zmiany w tym obszarze wydają się być konieczne.

W odniesieniu do obszaru oceny badań naukowych Wydział stosuje podstawowe metody oceny, tj. polega na kategoryzacji określonej rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania kategorii naukowej jednostkom naukowym. Na podstawie udostępnionych materiałów Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki i Jakości Kształcenia zweryfikowano ponadto, że Władze Uczelni oraz Wydziału podejmują próby wykorzystania benchmarkingu zewnętrznego poprzez platformę U-Multirank (w dokumentacji znalazła się jedynie informacja o dokonaniu samooceny oraz odpowiedni wydruk).

Przedstawiono ponadto szereg dokumentów ilustrujących nadzór i monitorowanie potrzeb odnoszących się do zmian w programach studiów, wprowadzono zmodyfikowaną procedurę dokonywania hospitacji oraz wypracowano konsensus dotyczący sposobu współpracy z interesariuszami (przyjęto model zdecentralizowany, w którym preferowane są kontakty robocze, a nie formalne struktury przedstawicielskie).

Faza, w jakiej znajduje się wdrażanie systemu zapewniania jakości w jednostce powoduje, że kompleksowa ocena jego skuteczności nie mogła być przeprowadzona (Władze wizytacji przewidywały zakończenie części działań na przełomie kwietnia i maja 2015 r., a w odniesieniu do badań pilotażowych na kierunkach zamawianych – w końcu 2015 r.). Tym niemniej podczas rozmów z Władzami Wydziału oraz na podstawie analizy przedstawionej dokumentacji zidentyfikowano przesłanki świadczące o podejmowaniu działań o charakterze korygującym zgodnie z sugestiami Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zawartej w Uchwale Nr 4/6/2014 z 20 lutego 2014 r.

Reasumując, Władze jednostki wdrożyły szereg rozwiązań, które pozwalają uznać, że oczekiwania Prezydium PKA sformułowane w Uchwale Nr 4/6/2014 zostały w odniesieniu do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości spełnione.

Część III: Informacje o pozostałych zmianach wprowadzonych w uczelni/jednostce w ocenianym okresie oraz ocena zasadności i skutków ich wprowadzenia

W okresie od wizytacji instytucjonalnej dokonano reorganizacji Wydziału zmniejszając liczbę jednostek z 5 do 3.

Aktualnie w skład Wydziału wchodzi:

- Instytut Elektrotechniki i Informatyki,
- Instytut Elektromechanicznych Przemian Energii,

- Katedra Informatyki i Technik Informatycznych.

Część IV : Podsumowanie – zawierające wnioski dotyczące skuteczności i kompletności wprowadzonych zmian

Zespół oceniający proponuje ocenę **pozytywną**.

Zrealizowane przez Wydział działania naprawcze są dość głębokie, wszechstronne i odnoszą się do wszystkich punktów zawartych w Uchwale Nr 4/6/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 lutego 2014 r.

Nadesłany raport z działań naprawczych, przedstawiona w trakcie wizytacji powtórnej prezentacja, zbiór dokumentów oraz wyczerpujące wyjaśnienia Władz Wydziału oraz Przedstawiciela Studentów dają podstawy do stwierdzenia, że aktywność środowiska studenckiego oraz kadry, w odniesieniu do spraw jakości kształcenia, zdecydowanie wzrosła, a wydziałowy system zapewnienia jakości kształcenia prawie całkowicie pozbawiony jest usterek opisanych w w/w uchwale.

Podjęte działania naprawcze należy uznać za skuteczne i kompleksowe.

Zespół oceniający zasugerował aby we właściwej dla środowiska Wydziału formie przedstawiać wyniki ewentualnych krytycznych ocen. Dałoby to sygnał społeczności studentów, że trudne problemy są również analizowane przez Władze Wydziału.

Problemem do rozważenia przez Władze Uczelni i Wydziału jest sposób przedstawiania wyników ankietyzacji środowisku studenckiemu.

Przewodniczący

Zespołu Oceniającego

Prof. dr hab. inż. Marian Chudy